

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Auditdienst Rijk
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

**Directie Financieel-
Economische Zaken**

Turfmarkt 147
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk

Managementreactie
auditrapport 2022
Ministerie van JenV (VI)

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 24 maart 2023
Onderwerp Managementreactie auditrapport 2022
Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI)

Geachte heer/mevrouw,

Met interesse hebben wij kennisgenomen van uw 'auditrapport 2022 ministerie van Justitie en Veiligheid (VI)' met kenmerk 2022-00002435890, dat op 24 maart 2023 is overhandigd.

Het jaar 2022 was een bewogen jaar voor het hele JenV-domein en haar medewerkers. De diverse ontwikkelingen op nationaal en internationaal vlak hebben ertoe geleid dat wij voor een groot aantal uitdagingen hebben gestaan. U heeft dit ook erkend in uw rapport. De wijze waarop alle medewerkers zijn omgegaan met de uitdagingen en extra werkzaamheden als gevolg van externe invloeden, zoals de Russische invasie van Oekraïne en de daarmee samenhangende vluchtelingenstroom van Oekraïense ontheemden naar Nederland, de nasleep van Covid-19 en de problemen in de migratieketen, is bewonderingswaardig.

Wij willen u bedanken voor de bereidwilligheid om mee te denken en te adviseren bij de bijzondere opgaven in het afgelopen jaar. Wij zijn ook tevreden over de positieve toonzetting van het rapport. Een mooi voorbeeld is de verantwoording over de kosten van de opvang van Oekraïense ontheemden en hoe omgegaan moet worden met de bevindingen en dilemma's. Uw adviezen beschouwen wij als constructief kritisch en daarmee een steun in de rug. In deze managementreactie gaan wij in op de bevindingen van uw controle over het jaar 2022.

Personeelsbeheer

In 2022 is het verbeterplan personeelsbeheer uitgevoerd met als gevolg dat de lichte bevinding is opgelost. Dit is een uitstekende mijlpaal aangezien deze bevinding al tien jaar bestond. Uit uw rapport blijkt dat het aantal fouten dat geconstateerd wordt, is verminderd ten opzichte van voorgaande jaren. Daarnaast zijn de verplichte documenten nagenoeg altijd aanwezig in de personeelsdossiers en is de aanbeveling opgevolgd om het personeelsbeheer structureel te verankeren in de Plan-Do-Check-Act cyclus. Dat u de inspanningen van de JenV-onderdelen (h)erkent, is een compliment voor de collega's die nadrukkelijk betrokken waren.

Afpakketen

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft gestructureerd gewerkt aan de verbeteringen bij de executie van ontnemingsmaatregelen en het beheer van het waardebeslag. Wij kunnen ons erin vinden dat de bevinding blijft staan, aangezien de uitkomsten van de executie van ontnemingsmaatregelen pas zichtbaar zijn in 2023. Voor waardebeslag is het gehele verbeterplan al afgerond in 2022 en wordt JenV-breed alleen nog gewerkt aan een nieuw beslaginformatiesysteem (BIS).

Executeerbare vermogenssancties

Het is juist dat de tijdigheid van de executie van de ontnemingsmaatregelen verbeterd moet worden. Het OM werkt gestructureerd aan de verbeteringen en om meer grip te krijgen op de tijdigheid van de executie van ontnemingsmaatregelen wordt gewerkt aan de ontwikkeling van exceptierapportages en monitoringscontrols in afstemming met de ketenpartners. De aanloop hiernaar toe heeft echter meer tijd gekost dan werd verwacht. Daarnaast dient het administratieve proces dit jaar aangescherpt te worden op basis van de uitkomsten van de exceptierapportages. Het OM heeft in het afgelopen jaar veel oude zaken afgewikkeld, medewerkers beter opgeleid en plannen opgesteld, maar de uitkomsten hiervan zijn pas zichtbaar in 2023.

Beheer waardebeslag

Het OM heeft de punten vanuit het Verbeterplan Beslag in 2021 opgepakt en dit blijkt ook uit de resultaten van 2022. Het depotpercentage is gedaald tot 15%, de voorraad bij de beslaghuizen is met circa 70% gedaald en de voorraad bij de DRZ is met circa 50% gedaald. Het laatste verbeterpunt is het nieuwe keteninformatiesysteem. Een nieuw beslaginformatiesysteem (BIS) voor de ketenpartners is voorzien in 2023, maar dit loopt vertraging op. Tevens wordt gewerkt aan nader inzicht in de juistheid en volledigheid van de door Domein Roerende Zaken (DRZ) afgestorte gelden uit de verkopen van strafrechtelijk beslag en uitbetaalde schadevergoedingen. Dit proces verloopt moeizaam, ondanks inzet vanuit het OM.

Forensische Zorg DJI/DFORZO

De overgang naar het zorgprestatie model (ZPM) is in 2022 niet optimaal verlopen. Met name ICT-problemen bij de verschillende zorgleveranciers hebben geresulteerd in extra onzekerheden en (controle)werkzaamheden binnen DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen). De betreffende ICT-problemen alsmede de hieruit voortkomende onzekerheden zijn naar verwachting dit jaar opgelost. Vanuit de Directie Forensische Zorg (DForZo) wordt de materiële controle opgestart voor de facturatie over 2022. De verwachting is dat het grootste deel van de instellingen is gefactureerd op basis van verschillende cijfermatige analyses die kunnen worden uitgevoerd. Om verder zicht te krijgen op de juistheid en rechtmatigheid van de binnen het boekjaar gefactureerde kosten en opvolging te geven aan het advies van de ADR, gaat DForZo het horizontaal toezicht invoeren. Het streven is om de komende jaren 80 procent van de totale uitgaven aan forensische zorg via horizontaal toezicht te controleren.

Factuurverwerking en inkoopbeheer DJI

Factuurverwerking

De bevindingen omtrent het factuurcontroleproces worden herkend. Binnen DJI is het jaar 2022 in eerste instantie gebruikt om de over 2021 geconstateerde tekortkomingen in opzet te verbeteren. De aangescherpte kaderstelling is DJI-breed onder de aandacht gebracht en toegelicht en vindt monitoring op de uitvoering vanaf oktober 2022 plaats. Vanuit de factuurcontrole van de ADR blijkt dat deze aanpak resultaat heeft gehad. Ten opzichte van de 26 fouten in de prestatieverklaring over de factuurcontrole van 2021, is dit over 2022 gedaald naar 14 fouten. Een significante verbetering in de uitvoering vergt tijd waarvoor DJI twee jaar heeft uitgetrokken.

Om de ingeslagen verbetering verder door te voeren is begin 2023 aan het management van de DJI-onderdelen nogmaals aandacht gevraagd voor het factuurcontroleproces en specifiek de onderbouwing van de geleverde prestatie. Gedurende 2023 wordt het factuurcontroleproces nadrukkelijk gemonitord, zodat – waar nodig – bijsturing mogelijk is. De monitoringsoverzichten geven inzicht bij welke onderdelen het opnemen van het prestatiedocument achterblijft. Als ondersteuning voor de prestatieverklaarders en ontvangers wordt op korte termijn de kaderstelling prestatieverklaringen opnieuw geactualiseerd. Daarnaast wordt een handleiding uitgebracht op basis waarvan inzicht in de op te nemen prestatiedocumenten in Leonardo verstrekt kan worden. In deze actualisatie worden de lessen over 2022 verwerkt.

Inkoopbeheer

DJI herkent de bevindingen op het inkoopbeheer. De geconstateerde tekortkomingen zijn in de verantwoording 2021 benoemd, er is een verbeterplan opgesteld en in oktober vorig jaar is de uitvoering hiervan gestart met: 1) kennissessies, 2) uniformering en procesverbeteringen van het inkoopproces en 3) geïntensiveerd toezicht met als doel het zelflerend vermogen van de inkooporganisatie te verbeteren en daarmee inkoop-fouten structureel terug te dringen. Naar aanleiding van de bevindingen over 2022 wordt het verbeterplan geactualiseerd, waarbij tevens de nodige maatregelen binnen het financieel dienstencentrum (FDC) worden meegenomen.

Financiële administratie en verwerking beleidsprocessen

Wij herkennen de bevindingen ten aanzien van het beheer en de financiële administratie en verwerking van beleidsprocessen en nemen uw aanbevelingen over.

Derdenrekeningen

Het beheer van derdenrekeningen is in opzet en bestaan bestendig ingeregeld, waardoor financiële risico's beperkt zijn. Het probleem ten aanzien van het beheer concentreert zich alleen bij Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V). De focus voor 2023 is dat DT&V de interne processen aantoonbaar naleeft.

Prestatieverklaringen

JenV heeft het betaalproces conform de regeling financieel beheer ingericht. Een betaling vindt pas plaats als vooraf is vastgesteld dat de prestatie is geleverd. Het probleem concentreert zich op de kwaliteit van onderbouwing van de prestatieverklaring en de locatie waar de onderbouwing wordt geadmistreerd. Om dit probleem op te lossen heeft JenV interne richtlijnen vastgesteld om de onderbouwing van de prestatieverklaring zoveel mogelijk in de financiële administratie vast te leggen, tenzij dit vanuit doelmatigheidsoverwegingen en/of AVG niet mag/kan. En in 2022 zijn naast uniforme kaders en werkinstructies ook informatiebijeenkomsten georganiseerd. Ten behoeve van de controle en monitoring zijn data-analyses opgesteld en in gebruik genomen. De ontwikkelde data-analyse, die een oordeel geeft over de kwaliteit van de prestatieverklaring, wordt in het voorjaar van 2023 in productie genomen.

U constateert dat het beheer rond prestatieverklaringen nog onvoldoende verbeterd is. Enerzijds constateert u verbeteringen bij bijvoorbeeld het OM en NFI en tegelijkertijd is de conclusie dat het beheer bij DJI en IND niet voldoende op orde is. De IND heeft daarom een verklaring met beperking ontvangen. We erkennen dat er verbeteringen nodig zijn in de wijze waarop prestatieverklaringen worden onderbouwd. Wij vinden het jammer dat het gesprek hierover pas na afloop van het boekjaar op gang is gekomen, waardoor de IND onvoldoende handelingsruimte gehad heeft om tot verbeteringen te komen.

In 2023 zullen we langs drie lijnen de bevinding oplossen: 1) duidelijke definitie van een kwalitatieve onderbouwing voor verschillende stromen in relatie tot het risico van een onrechtmatige betaling. We hebben hiervoor de kaderstellende organisatie, het ministerie

van Financiën, benaderd, 2) het informeren en opleiden van prestatieverklaarders en 3) Monitoring en toezicht.

Technisch beheer Leonardo

Het Assurance onderzoek naar het technisch- en applicatiebeheer Leonardo door SSC-ICT is op verzoek van DFEZ ook in 2022 uitgevoerd zodat wederom één onderzoek volstaat voor zowel de ADR als voor de accountants van de sui generis organisaties die gebruik maken van Leonardo (ISAE 3402). U heeft de beperking bij de goedkeurende verklaring in stand gehouden omdat voor de beveiliging van componenten de beheersdoelstelling niet voor alle deelnormen gedurende de tweede onderzoeksfase is gerealiseerd, ondanks de voortgang die op dit vlak is gerealiseerd. Voor de andere beheeronderwerpen is het Leonardo beheer in 2022 (ook) verder versterkt en u concludeert dat de beheersdoelstellingen voor wijzigingsbeheer, wachtwoordbeheer, gebruikersbeheer en back-up & recovery (inclusief uitwijk) zijn behaald.

Ondanks monitoring door DFEZ en de toezegging van SSC-ICT om de laatste deelnorm voor beveiliging van componenten op orde te krijgen is er eind 2022 nog sprake van een aandachtspunt. Dit is deels toe te schrijven aan het capaciteitsgebrek binnen het SOC SSC-ICT (Security Operations Center). Desondanks is het onwenselijk dat de vereiste verbetering met betrekking tot beveiliging van componenten binnen de auditperiode nog niet volledig is gerealiseerd als sluitstuk van het Leonardo beheer zonder bevinding c.q. beperking. Ik heb SSC-ICT bevraagd over de voortgang op dit onderdeel van de dienstverlening en het MT SSC-IT heeft toegezegd dit laatste beheerpunt uiterlijk april 2023 op orde te brengen, conform uw advies.

Functioneel beheer centraal

Als onderdeel van het concern toezicht op de Toegang Leonardo stelt DFEZ elk kwartaal per JenV organisatie en per SSC BFA een uitzonderingsrapportage op en benoemt die beheeraspecten die niet voldoen aan de JenV kaderstelling. Deze bevindingen zijn een weerspiegeling van de kwaliteit van het functioneel beheer decentraal dat onderdeel is van de BFA-dienstverlening door de SSC's. De JenV organisaties en SSC's BFA worden gevraagd de eigen bevindingen op te schonen dan wel te verklaren.

Voor het SSC-BLS zijn bij herhaling talrijke (langdurige) bevindingen geconstateerd zonder dat de bijbehorende opschoonacties worden uitgevoerd (In 2022 heeft de ADR dit ook opgemerkt als onderdeel van de jaarrekeningcontrole.) Meerdere verzoeken aan SSC-BLS vanuit DFEZ en toelichtingen op de JenV kaderstelling hebben niet tot een vermindering van bevindingen geleid en binnen de kaders van huidige escalatie-procedure wordt dus niet het gewenste effect bereikt, d.w.z. een correcte toekenning van autorisaties als fundament voor de juiste werking van processen en data-integriteit. In lijn met uw advies zal DFEZ de escalatieprocedure actualiseren in afstemming met HDBV.

Datafixes CJIB

Wij herkennen de door u geconstateerde lichte bevinding en zullen het advies opvolgen. In de loop van 2022 is reeds gestart met een verbetertraject en zijn de noodzakelijke maatregelen genomen om nieuwe datafixes te voorkomen.

Tot slot

De bevindingen en aanbevelingen uit uw onderzoek helpen ons het financieel beheer bij JenV verder te verbeteren, waarvoor opnieuw onze dank.

Met vriendelijke groet,

Directeur Directie Financieel Economische Zaken
Ministerie van Justitie en Veiligheid